

Svar på interpellation om antagning till förskolan

Christopher Lagerqvist (M) har i en interpellation ställt frågor avseende antagning till förskolan.

Genererar det nya regelverket fler tomma platser i förskolan?

Regelverket utgår från att erbjuda plats i närheten av hemmet utifrån önskad placeringsmånad med hänsyn taget till vårdnadshavares val. Själva regelverket påverkar inte hur många platser som finns, utan andelen fyllda platser totalt påverkas av hur många platser som finns kontra hur många som efterfrågas. Regelverket påverkar sedan hur platserna fördelas utifrån var man bor, hur vårdnadshavarna väljer och hur de byter till eller byter bort.

När drygt 2500 sexåringar lämnar förskolan inför sommaren ersätts inte dessa platser omedelbart med nya barn. Ungefär 1500 barn placeras från september och fylls sedan på fram till våren. Det beror på föräldrars önskemål om startmånad. Vid jämförelse av placeringar i september 2017, 2018 och 2019 är andelen fyllda platser totalt sett lika och fylls på i samma takt till december, oavsett regelverk. Även andelen fyllda platser totalt är lika oavsett kommunal eller fristående huvudman. Däremot har antalet platser ökat genom start av nya förskolor och utökning av befintliga förskolor under perioden 2017–2019, främst i innerstaden och på landsbygden. Om nya platser tillskapas under året uppstår en överetablering vilket i sin tur kan leda till konkurrens om fyllda platser i vissa områden. Ersättning till förskolorna utgår för varje placerat barn på lika villkor. Detta gäller oavsett hur regelverket för placeringar ser ut.

Vad avser styret i Uppsala kommun göra för att de fristående förskolorna i kommunen ska slippa förlora pengar på tomma platser, även när det finns en kö till förskolan?

Placeringshorisonten i förskolan är fyra månader för att vårdnadshavare ska ha möjlighet att i god tid meddela återkomst till arbetet till sin arbetsgivare. Det är viktigt ur ett näringslivsperspektiv. Vi vill heller inte tvinga vårdnadshavare att tacka ja till första erbjudandet, utan ge möjlighet att invänta ett annat platserbjudande om man inte fick önskad förskola. När en placering är gjord och vårdnadshavare har tackat ja är det dock fullt möjligt att barnet börjar förskolan tidigare om det passar båda parter. Som hemkommun har vi ansvar för att alla medborgare behandlas likvärdigt och rättvist. Placerar vi barn som sökt med kortare framförhållning före de som sökt enligt regelverket sker det inte utifrån likvärdiga förutsättningar kopplat till önskad förskola, syskonförtur och relativ närhet. Samtidigt får vi svårare att garantera en förskoleplacering inom fyra månader vilket skollagen stipulerar.

Samtidigt är det viktigt att iaktta näringslivsperspektivet även för förskolornas del. Ett nytt system kräver fortsatt utveckling och anpassningar. Det är ett pågående arbete. I juni 2019 fattade utbildningsnämnden beslut om tre justeringar. Ytterligare planeras våren 2020. Ett systembyte var dock nödvändigt då det förra inte alls kunde garantera likvärdig behandling av kommunens medborgare.

Vad avser styret i Uppsala kommun göra för att fler föräldrar ska få plats till sina barn på den förskola de önskat?

Förvaltningen har genom beslutad verksamhetsplan för utbildningsnämnden 2020 fått i uppdrag att fortsätta arbetet med att utvärdera, analysera och förbättra regler och system för

förskole- och skolplacering. Under våren 2020 återkommer förvaltningen med förslag till nämnden på förbättringsåtgärder.

Enligt gällande lagstiftning har avståndet till förskolan högst prioritet: "ett barn ska erbjudas plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till barnets vårdnadshavares önskemål." (8 kap 15 § skollagen). En vårdnadshavare som vill ha en plats nära hemmet ska alltså enligt skollagen ha företräde till en näraliggande förskola jämfört med en vårdnadshavare som av andra skäl söker plats på samma förskola. Det är vårt ansvar som hemkommun att vårdnadshavare får denna rättighet tillgodosedd. Placeringarna sker i den mån det är möjligt utifrån vårdnadshavarnas önskemål. Naturligtvis ska vi ta största möjliga hänsyn till föräldrars önskemål, men det kan inte ske på bekostnad av ett annat barns önskemål om en plats nära hemmet.

Det är viktigt att komma ihåg att urval endast sker när det är konkurrens om platserna. Det bästa vi kan göra är att se till att det finns tillräckligt med förskoleplatser i områden där föräldrar önskar plats. Därför är utbildningsnämndens arbete med lokalförsörjningsplanen oerhört viktigt.

I dialogen med vårdnadshavare har det upplevts som positivt att det i och med de nya reglerna finns möjlighet att stå kvar i en byteskö till ett högre valt alternativ även när man har fått ett erbjudande om placering, detta oavsett om man tackat ja eller nej till en erbjuden plats.

Helena Hedman Skoglund (L)
Ordförande utbildningsnämnden